

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
10 päivänä maaliskuuta 2005 *

Asiassa C-235/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona (Espanja) on esittänyt 5.5.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.6.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

QDQ Media SA

vastaan

Alejandro Omedas Lecha,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Borg Barthet sekä tuomarit J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari) ja S. von Bahr,

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: R. Grass,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- QDQ Media SA, edustajinaan Procurador de los Tribunales A. Quemada Cuatrecasas ja abogado J. García López,

- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Valero Jordana ja R. Amorosi, avustajanaan abogada F. López Balaguer,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29 päivänä kesäkuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/35/EY (EYVL L 200, s. 35) tulkintaa.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, joka koskee QDQ Media SA -yhtiön (jäljempänä QDQ Media) Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelonan (Barcelonan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nro 35) käsiteltäväksi saattamaa maksamismääräyksen antamista koskevaa hakemusta, joka koskee Alejandro Omedas Lechaa, joka ei ole maksanut tiettyjä työtään varten hankkimiaan painatuspalveluja koskevia laskuja.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

- 3 Direktiivillä 2000/35 pyritään yhdenmukaistamaan kaupallisissa yritysten tai yritysten ja viranomaisten välisissä toimissa, jotka johtavat tavaroiden toimittamiseen tai palvelujen suorittamiseen korvausta vastaan, tapahtuvien maksuviivästyksen torjumista koskevaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöä.
- 4 Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että:

— —

- e) lukuun ottamatta tapauksia, joissa velallinen ei ole vastuussa viivästyksestä, velkojalla on oikeus vaatia velalliselta kohtuullista korvausta asiaankuuluvista perintäkuluista, jotka ovat aiheutuneet velallisen maksuviivästyksestä. Tällaisten

perintäkulujen osalta on noudatettava avoimuuden ja suhteellisuuden periaatteita ottaen huomioon kyseessä oleva velka. Jäsenvaltiot voivat edellä mainittuja periaatteita noudattaen määrätä eri suuruisille veloille perintäkulujen enimmäismäärän.”

Kansallinen lainsäädäntö

- 5 Ley de Enjuiciamiento Civil 1/2000:n (siviiliprosessilaki), joka on annettu 7.1.2000 (jäljempänä LEC), 32 §:n 5 momentissa säädetään oikeudenkäyntikuluista seuraavaa:

”Kun asianajajan/asiamiehen käyttäminen ei ole pakollista ja kun oikeudenkäyntikulut määrätään mahdollisesti sen asianosaisen, joka on käyttänyt mainittujen ammattiryhmien edustajien palveluja, vastapuolen korvattaviksi, korvattaviin kuluihin ei sisällytetä mainituille ammattiryhmien edustajille maksettuja palkkioita, ellei tuomioistuimien toteaa, että se asianosainen, joka veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, on aiheuttanut tarpeettoman oikeudenkäynnin, tai ellei sen asianosaisen, jolla on ollut avustaja, kotipaikka ole sillä paikkakunnalla, missä asian tuomioistuinkäsittely tapahtuu. Viimeksi mainitussa tapauksessa on sovellettava tämän lain 394 §:n 3 momentin mukaisia enimmäismääriä.”

- 6 LEC:n 394 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kun – – hävinnyt asianosainen veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, kullekin asianosaiselle, jonka kulut määrätään korvattavaksi, maksettavan asianajajien ja muiden avustajien, joita ei koske palkkiotariffi, korvauksien kokonaissumma saa olla korkeintaan kolmannes siitä summasta, mikä on riidan kohteena – –.

Edellisen kohdan säännöksiä ei sovelleta, jos tuomioistuin toteaa, että se asianosainen, joka on velvoitettu korvaamaan oikeudenkäyntikulut, on aiheuttanut tarpeettoman oikeudenkäynnin.”

7 LEC:ssä säädetään, että maksamismääräysmenettelyssä voidaan käsitellä tiettyä summaa pienempiä velkoja tietyin edellytyksin.

8 LEC:n 814 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Maksamismääräyshakemuksen tekemisessä ei ole välttämätöntä käyttää asianajajaa/asiamiestä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisupyyntö

9 QDQ Media -yhtiötä avusti asiamies, kun yhtiö teki 18.2.2003 ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle maksamismääräyksen antamista koskevan hakemuksen, joka koski 470,58 euron velkaa, Omedas Lechaa vastaan.

10 Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Voidaanko – – direktiivissä 2000/35 säädetyn velkojan suojan perusteella pitää velan perintäkuluina kuluja, jotka aiheutuvat asianajajan tai asiamiehen käyttämisestä maksamismääräysmenettelyssä, joka on pantu vireille kyseisen velan perimiseksi?”

Ennakkoratkaisukysymys

- 11 Koska yhteisöjen tuomioistuin totesi, että QDQ Median kotipaikka on Madrid ja että kyseinen yhtiö saattoi asian Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelonan käsiteltäväksi, yhteisöjen tuomioistuin pyysi yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 5 kohdan mukaisesti kyseiseltä tuomioistuimelta selvennyksiä etenkin siitä, miksi LEC:n 32 §:n 5 momentin mukaan ei ole mahdollista hyväksyä QDQ Median vaatimusta, joka koskee sitä, että oikeudenkäyntikuluihin, joiden korvaamiseen Omedas Lecha voidaan sen mukaan velvoittaa, sisällytettäisiin kulut, jotka QDQ Medialle aiheutuivat asiamiehen käyttämisestä.
- 12 Kansallinen tuomioistuin vastasi kyseiseen pyyntöön seuraavalla tavalla:

”LEC:n 32 §:ssä säädetään mahdollisuudesta tuomita oikeudenkäyntikulut korvattaviksi kontradiktorisissa vahvistamismenettelyissä. Maksamismääräysmenettely ei ole vahvistamismenettely ainakaan siltä osin kuin on kyse siitä vaiheesta, jossa maksamismääräys annetaan. LEC:ssä käytetään nimittäin termiä ”hakemus” (LEC:n 814 §) eikä ”maksamismääräyskanne” sekä termejä ”velkoja ja velallinen” eikä ”kantaja ja vastaaja”. LEC:n 32 §:n 5 momenttia voidaan soveltaa kontradiktorisessa vaiheessa — millä tarkoitetaan asian suullista käsittelyä tai tavanomaista oikeudenkäyntiä — mutta ennakkoratkaisukysymys koskee mahdollisuutta sisällyttää oikeudenkäyntikuluihin ne kulut, joita on syntynyt jo alkuperäisen hakemuksen tekemisestä lähtien, eli toisin sanoen ennakkoratkaisupyynnöllä pyritään selvittämään, onko nyt kyseessä olevan direktiivin mukaan mahdollista velvoittaa sellainen velallinen, joka ei ole kiistänyt saatavaa tai jonka kiistäminen olisi joka tapauksessa hylätty, korvaamaan kyseiset oikeudenkäyntikulut, ilman että on tutkittava, onko velkoja toiminut vilpillisessä mielessä, tai tarvittaessa otettava huomioon velkojan kotipaikan sijainti. On lisäksi huomautettava, että vaikka velkojayhtiön kotipaikka on Madrid, on varmaa, että tämän tyyppisellä yrityksellä on toimi- tai liikepaikkoja koko Espanjan alueella. Ennakkoratkaisukysymys koskee näin ollen sitä, voidaanko kyseessä olevan direktiivin mukaan määrätä korvattaviksi maksamismääräysmenettelyn kaikissa vaiheissa syntyneet oikeudenkäyntikulut.”

- 13 Vastattaessa kansalliselle tuomioistuimelle on syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen tuomioistuimen on kansallista lainsäädäntöä soveltaessaan riippumatta siitä, onko kyse direktiiviä edeltävistä vai sen jälkeen annetuista säännöksistä, tulkittava kansallista lainsäädäntöä mahdollisimman pitkälle direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti, jotta direktiivillä tavoiteltu tulos saavutettaisiin ja näin ollen noudatettaisiin EY 249 artiklan kolmatta kohtaa (ks. mm. asia C-343/98, Collino ja Chiappero, tuomio 14.9.2000, Kok. 2000, s. I-6659, 21 kohta).
- 14 Kansallisen tuomioistuimen antamista selvennyksistä ja kansallisen lainsäädännön tulkintaa koskevista tiedoista käy ilmi, ettei kansallisen lainsäädännön nojalla voida velvoittaa velallista korvaamaan sellaisia kuluja, jotka ovat aiheutuneet asiamiehen käyttämisestä maksamismääräyksen antamista koskevan hakemuksen tekemisessä, kun menettely ei ole edennyt kontradiktoriseen vaiheeseen tai kun velkojan toimintatila on sen tuomioistuimen alueella, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, mitä nimenomaisia tilanteita kansallisen tuomioistuimen kysymys koskee.
- 15 Kansallisen tuomioistuimen antamien tietojen perusteella QDQ Median tavoittelemaa lopputulosta ei siis voida saavuttaa kyseessä olevassa tilanteessa kansallisen lainsäädännön nojalla, vaikka kansallista lainsäädäntöä tulkittaisiinkin niin pitkälle kuin mahdollista direktiivin 2000/35 mukaisesti.
- 16 Kun on kyse yksityisten välisestä riita-asiasta, kuten pääasiassa, direktiivillä ei sellaisenaan voida luoda veloitteita yksityiselle eikä direktiivin säännökseen näin ollen sellaisenaan voida vedota tällaista henkilöä vastaan (ks. mm. asia 152/84, Marshall, tuomio 26.2.1986, Kok. 1986, s. 723, Kok. Ep. VIII, s. 477, 48 kohta ja yhdistetyt asiat C-397/01–C-403/01, Pfeiffer ym., tuomio 5.10.2004, Kok. 2004, s. I-8835, 108 kohta).
- 17 Kansallisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen on näin ollen vastattava, että kun kansallisen lainsäädännön nojalla ei ole mahdollista sisällyttää niihin

oikeudenkäyntikuluihin, jotka yksityinen, jolla on työhönsä liittyvä velka, voidaan velvoittaa korvaamaan, sellaisia kuluja, jotka ovat aiheutuneet siitä, että velkoja on käyttänyt asianajajaa tai asiamiestä kyseisen velan perimistä koskevassa tuomioistuimenmenettelyssä, direktiivi 2000/35 ei sellaisenaan voi olla perusteena kyseiselle mahdollisuudelle.

Oikeudenkäyntikulut

- 18 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kun kansallisen lainsäädännön nojalla ei ole mahdollista sisällyttää niihin oikeudenkäyntikuluihin, jotka yksityinen, jolla on työhönsä liittyvä velka, voidaan velvoittaa korvaamaan, sellaisia kuluja, jotka ovat aiheutuneet siitä, että velkoja on käyttänyt asianajajaa tai asiamiestä kyseisen velan perimistä koskevassa tuomioistuimenmenettelyssä, kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta 29 päivänä kesäkuuta 2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/35/EY ei sellaisenaan voi olla perusteena kyseiselle mahdollisuudelle.

Allekirjoitukset